

A két Lechner, apa és fiú

az eucharisztikus Oltár építői

Irta: Kézai Béla

Ebben a ragyogó, májusi napsütésben már az Andrásy-út közepéről jól látható a készülő oltár. A ligeti csitri-zöld fák távoli koszorújából, a halványkék égbolt háttéréből úgy emelkedik ki most, mint színes kartonon a kúsza krétarajz. Egyetlen deszkaerdő még az egész. Hatalmas traverzek és gerendák bonyolult rácsozata fogja körül az oltár fölé emelkedő 25 méter magas baldachin karcsú barokkpilléreit. Messziről ragyog a fényben az aranyozott gömbből kiszökkenő kereszt és fehérén világít apró ablakaival az oltár két oldalán álló torony.

Kettős, széles lépcső vezet fel húsz méteres magasságba a tóra néző oldalról az oltárhoz, ahol most lázas iramban folyik a munka. Deszkát, gerendát cipelő munkások között érkezünk az oltár mögé Lechner professzorral és fiával, akik már hetek óta, szinte megszokás nélkül irányítják az építkezési munkálatokat.

— Nehéz művészi és műszaki feladat megoldására vállalkoztunk — mondja Lechner professzor — amikor a kiírt pályázat eredményeképpen, fiammal együtt kaptunk megbízást a kongresszusi oltár megépítésére. Nem válogathattunk szabadon a megoldások között. Mindenekelőtt alkalmazkodnunk kellett az adott környezethez. Ez az építmény, amely egyetlen nagy, ünnepélyes alkalomra készül, a monumentális képhatáson kívül elsősorban praktikus célt szolgál. Olyan megoldást kellett találnunk konstrukciónk számára, amely alkalmas arra, hogy a Kongresszus központi aktusának, a főpapi szentmiseének jelentőségét kihangsúlyozza s amely megfeleljen annak a célnak, hogy a főpapi szentmise lefolyása a hódoló tizezrek számára a hatalmas tér minden pontjáról látható legyen. Ezen az elsősorban fontos szemponton kívül alkalmazkodnunk kellett a milléniumi emlékmű stílusához, mint egyetlen adott kerethez és lehetőséghez. Olyan művészi megoldást kellett találnunk, amely szervesen kapcsolódik az ezredéves emlékmű konstrukciójához és amely annak összhatását nem bontja meg. Azt hisszük, hogy ennek a kettős, fontos előfeltételnek sikerült megfelelnünk. A liturgikus célt a művészi szándékkal így hoztuk összhangba. Egyébként teljesen modern megoldásra törekedtünk, leszámítva azt az eklektikus ötletet, hogy az oltár fölé a római San Pietro Bernini-baldachinjának mását építettük fel.

— Ez a «barokk-idézet», amelyet beleillesztettünk az Eucharisztikus Oltár egységébe, tetszést aratott a

Dr. Lechner Jenő. (Halmi Béla felvétele.) 1938

vatikáni körökben is, ahol mint tudvalevő, sok szeretettel és élénk figyelemmel kísérik a Kongresszus előkészületeinek minden mozzanatát. A San Pietro bazilika főoltárának baldachinja egyébként szimbóluma is annak a nagy összefüggésnek, amely Szent Péter sírja fölé épült oltár jegyében egyetlen testvéri közösségben kapcsolja össze a világ 400 millió katolikusát. Amikor majd Pacelli bíboros államtitkárnak, mint a pápa legátusának kezében magasra emelkedik ezen a helyen a legszentebb áldozat aranykelyhe, — a San Pietro baldachinja fogja itt fölötte szárnyát kiterjeszteni.

A Bernini-féle baldachin másolatát majdnem eredeti nagyságában Fűredi Richárd szobrászművész készíti. A sűrű állványzat még jóformán eltakarja a virágdíszes barokkoszlopokat és a virágsziromszerűen összehajló fedőveket éppen most mintázzák a szorgalmas munkáskezek.

Az oltár körül «fordított amfiteátrum» karéjában helyezkednek el a főpapok ülései, imazsámolyai. «Fordított amfiteátrum» alatt értem, — mondja mosolyogva Lechner professzor — a lépcsőzetesen ereszkedő megoldást, amelyre azért volt szükség, hogy az ülések ne takarják el az oltárt és a miséző pápai legátust. Jobbról és balról javában ácsolják már a bíborosok «stallumait» is. Elöl, az építmény magas homloka szabadon áll, várja a díszítőművészek, Ungváry Sándor és Börtsök László kartonjait, amelyek az Árpádházi szenteket ábrázolják. Az oltár hímezseit, általában díszítőanyagát a Hermina-úti Mária Miszsiós Nővérek készítik.